

Nytt regelverk og nye krav for bransjen – utfordringer og muligheter

Årskonferansen i Drammen

6 september 2022

Arne Haarr, Norsk Vann

- Tidenes avløpssatsing
- Regelverk og andre rammevilkår
 - hjemme og ute
 - EUs avløpsdirektiv
 - Primær- og sekundærrensing
 - Oslofjorden
- Norsk Vanns tilbud



Foto: Arne Haarr

Avløpssituasjonen i Norge - status

- Norge er i brudd med EUs avløpsdirektiv
- Mange kommuner er i brudd med utslippstillatelser, og får avvik fra statsforvalteren
 - Medfører bl.a. byggestopp i enkelte kommuner
- Kommuner må søke om nye utslippstillatelser
- Krevende markedssituasjon: leverandører/entreprenører og konsulenter forteller om fulle ordrebøker

Statsforvalteren om renseanlegget:

**– Forutsetter
at kommunen
overholder
frister**

Oppstart av nytt renseanlegg på Birkeland er satt til januar 2024. Fram dit er det under halvannet år. Og Statsforvalteren forutsetter at tidsfristen overholdes.

Varsler solide gebyr- økninger i Asker

Hver husstand i Asker kan risikere å få en økning på 2.473 kroner i økte gebyr for vann- og avløp bare fra 2022 til 2023.

EYVIND SVERRE MENNE
esm@budstikka.no

De dystre tallene kom under en orientering i formannskapet tirsdag. Regningen kommer til å treffe hardt i askerbøringenes lommebøker.

Økte gebyrer for vann og avløp har vært signalisert før, men nå blir de heftigere.

Det er flere årsaker til økningen. Først og fremst store investeringer i nytt vannverk for Asker og Bærum, og utbygging av bedre vann og avløpsnett.

- Rammebetingelsene har endret seg dramatisk, særlig knyttet til rente og strømpriser, sier Ragnar Sand Fuglum, direktør for samfunnstjenester i Asker.

Store investeringer

Han pekte mot de solide økningen man nå har i renter og strømpris. Noe som slår hardt ut mot Asker, som skal investere

re mye i vann og avløp de neste årene.

Sand Fuglum kunne fortelle at investeringene er formidable 326 millioner kroner årlig frem mot 2033.

Liv Borgen, fra avdeling for vann- og vannmiljø i kommunen, viste fire ulike scenarier for gebyrer.

I det ene scenarioet øker gebyret med 1.432 kroner fra 2022, i nummer to er økningen 1.902 kroner, i nummer tre 2.238 kroner og i nummer fire 2.473 kroner.

Eller fra 3 kroner per dag per husstand, deretter 4 kroner, 5 kroner og 6 kroner.

Forskjellene er fordi man øker kronebeløpet med ulik hastighet i de fire scenariene opp til der man mener gebyrene til slutt skal ligge.

Så uansett kommer det til å øke jevnt og trutt i flere år fremover.

Grunnlaget for summene er



Det var ikke muntre gebyrtall Ragnar Sand Fuglum kunne legge frem i formannskapet.

FOTO: KARL BRAANAAS

et normalt forbruk til én husstand på 150 kubikkmeter.

- Ekstra utfordrende nå

- Det er aldri en hyggelig sak å øke gebyrer for innbyggere.

Særlig nå oppleves det ekstra utfordrende med redusert kjøpekraft og andre økte utgifter som alle står overfor. Dette er vanskelig, men å skyve på det kan gjøre det enda verre,

sier ordfører Lene Conradi (H). Kommunedirektør Lars Bjerke varslet at det kommer en sak om gebyrøkningen til neste formannskapsmøte.

Avløpsdirektivet

- Forslag til nytt direktiv ventet ~~juli 2022~~ 26 oktober
- Behandles av EU-Parlamentet og EUs Råd
- Forventet endelig beslutning Q1 2024?
- Vil påvirke Norges avløpspolitikk flere 10-år framover

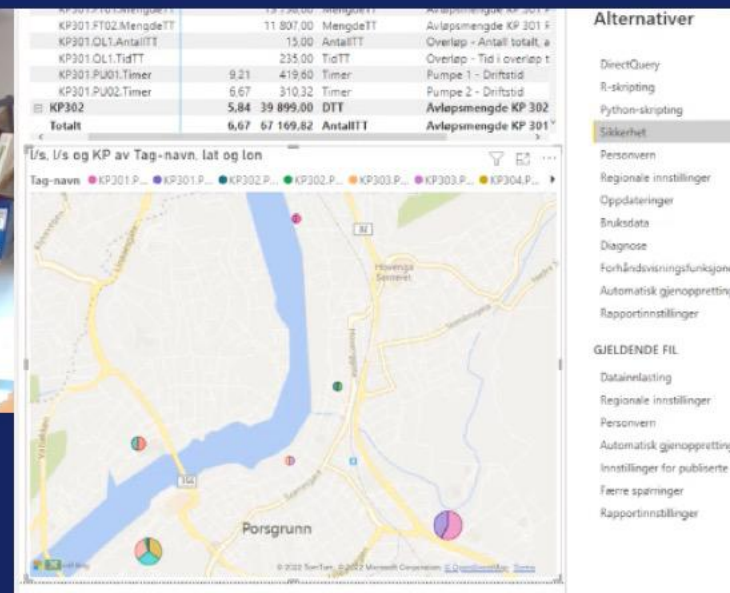


Norsk Vanns tilbud: Nettverksgrupper for erfaringsdeling

Medlemstilbud – for kommuner og driftsassistanser

6 nettverksgrupper:

- Nybygging og ombygging av renseanlegg
- Drift og optimalisering av renseanlegg
- Fremmedvann på ledningsnett
- Søknad om utslippstillatelser
- Rapportering og oppfølging av krav i utslippstillatelser
- Avløpsslam/biorest/biogass



Til ledere: la medarbeiderne dine få lov til å bli med i nettverk!

Kontakt: elisabeth.lyngstad@norsk vann.no

Tidenes avløpssatsing betyr også muligheter

- Norsk Vann samarbeider bl.a. med Leverandørutviklingsprogrammet (LUP)
- Dagens situasjon med ressursknapphet tilsier: søk samarbeid!





Nytt regelverk og nye krav for bransjen. Hva betyr dette for Drammen kommune på kort og lang sikt?





Bakgrunn

Informasjonsbrev til kommunene i Oslo og Viken om føringer og krav på avløpsområdet

EUs avløpsdirektiv gjelder i Norge, men norske avløpsrenseanlegg har siden direktivet ble innført i 2007 hatt lempeligere krav enn direktivet. Disse lempeligere kravene opphører nå, og Fylkesmannen ser behov for å informere om dette og andre føringer fra Miljødirektoratet på avløpsområdet.

Brevet innebærer varsel om at alle utslipp regulert etter forurensningsloven kapittel 14 skal etterkomme krav i avløpsdirektivet og forurensningsforskriften § 14-6 om sekundærrensing, snarest mulig, og senest innen 7 år. Det varsles også at kommuner og anleggseiere med tillatelse gitt før 1.1.2009, vil bli pålagt å søke om ny tillatelse.

Konsekvensene for kommunene ved ikke å tilfredsstille gjeldende lov og forskriftskrav, vil være stopp i utbygging av boliger og næringsarealer i tillegg til sanksjoner som dagmulkt etc.



2019: Mulighetsstudie i regi av programsamarbeidet «Godt Vann Drammensregionen»

Når samme krav treffer mange anlegg i Drammensregionen samtidig, har dette gitt en engangsmulighet til å vurdere helhetlige løsninger.

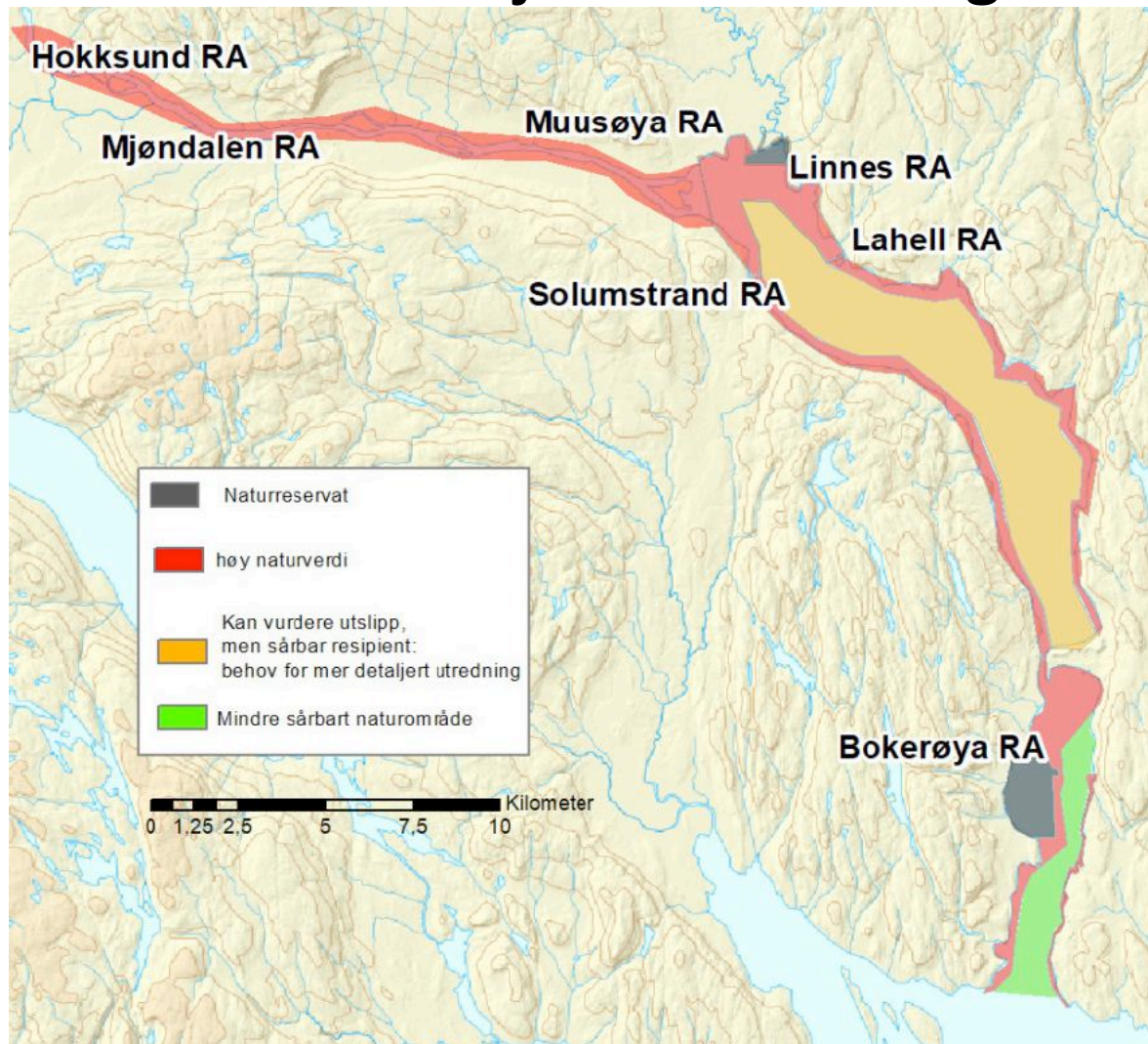
Kommunene Modum, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Drammen, Sande (Holmestrand), Svelvik, Lier, Røyken og Hurum (VIVA/Asker).

Avklarte omfanget av evt samarbeid.

Størrelsen betyr noe!

Fortsett å søk regionale løsninger!

Dagens renseanlegg ved Drammensfjordensvassdraget:



Øvre Eiker kommune:

- Hokksund renseanlegg – dette bygges som eget nytt renseanlegg nå

Lier kommune:

- Linnes renseanlegg

Asker kommune:

- Lahell renseanlegg
- (Bokerøya renseanlegg)

Drammen kommune:

- Mjøndalen renseanlegg
- Muusøya renseanlegg
- Solumstrand renseanlegg
- Bokerøya renseanlegg

Kun Solumstrand RA er bygget for å rense organisk stoff, ingen av anleggene er bygget for å rense nitrogen.



2021: Konseptvalgsutredning Fremtidens avløpsrenseløsning for Asker, Drammen og Lier kommuner

Mål:

Finne det konseptet som gir anbefaling om bærekraftig best alternativ (særlig resipient, klima og økonomi)

Delmål:

Gjennomføringskraft

Størst fleksibilitet for fremtidige renskrav

Fremtidig drift, kompetanse/ ressurser

Asker, Drammen og Lier har hatt et tett samarbeid. Sammen og hver for seg vurderes midlertidige optimaliseringstiltak fram til nytt anlegg står ferdig,

Investeringsreglement i Drammen kommune gir føringer for videre utredning





Utrekningsalternativ



Kriterier for vurderinger av alternativene

Resipient

Investerings og driftskostnader (Årskostnader)

Klimaregnskap

Robusthet for forventede fremtidige strengere krav til rensing (Nitrogen, mikroplast, medisinerester etc.)

Kostnadsfordeling og kostnadsusikkerhet

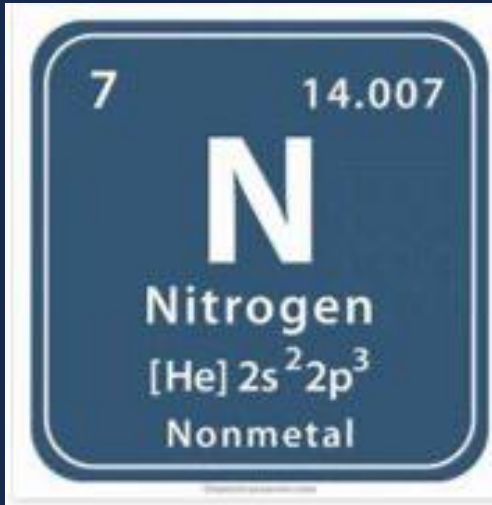
Konflikter i nærmiljøet (lukt, fysiske inngrep, tungtrafikk etc.)

Håndtering av avfallsprodukter (slam og annet avfall)

Ytre Oslofjord er under press

Møte med Statsforvalteren 22.09.2021:

"Vi varsler at det kan komme krav til nitrogenrensing for tettbebyggelsen"



Klima- og
miljødepartementet

Tiltaksplan

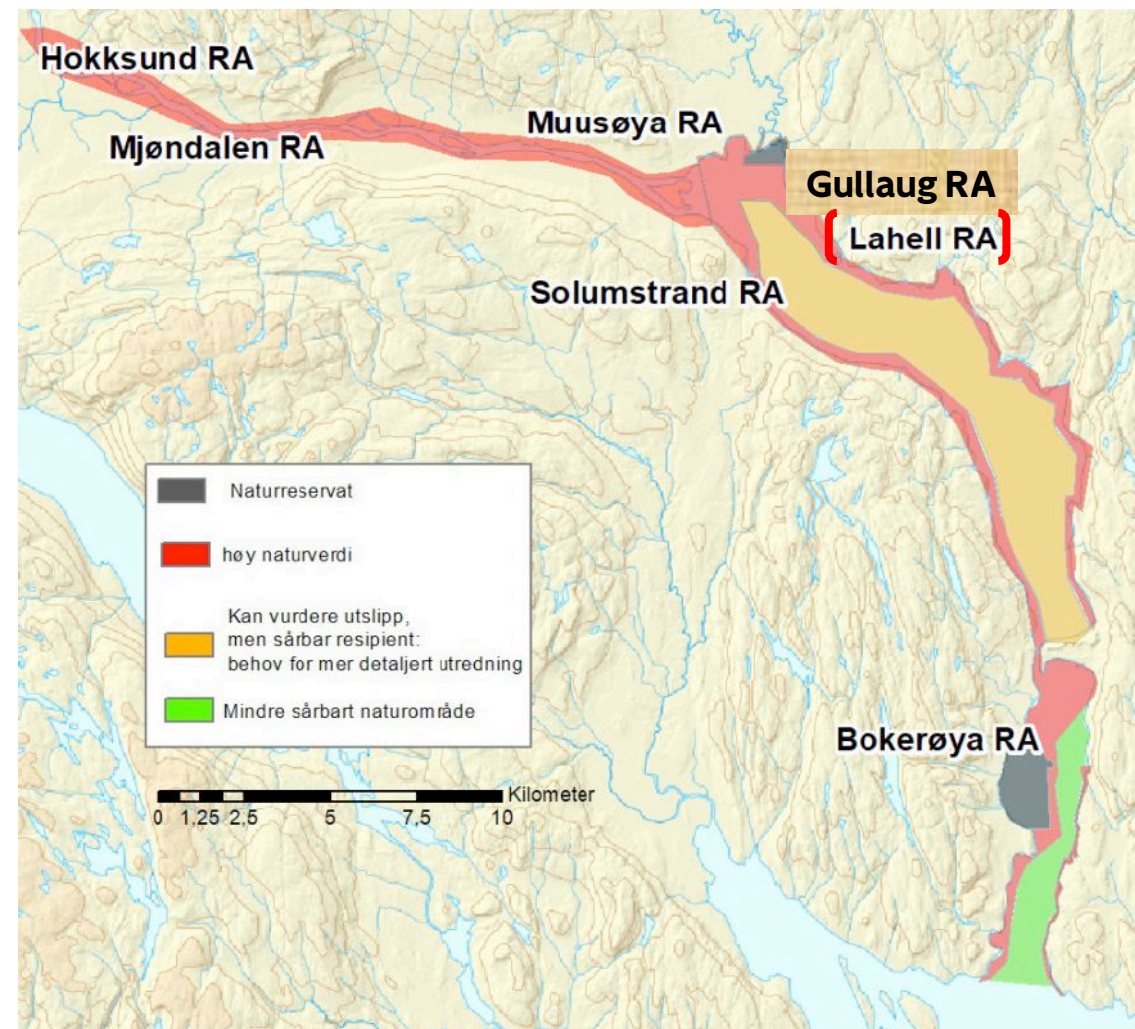
Helhetlig tiltaksplan for en
ren og rik Oslofjord med
et aktivt friluftsliv





Konsept 1: Lokale anlegg

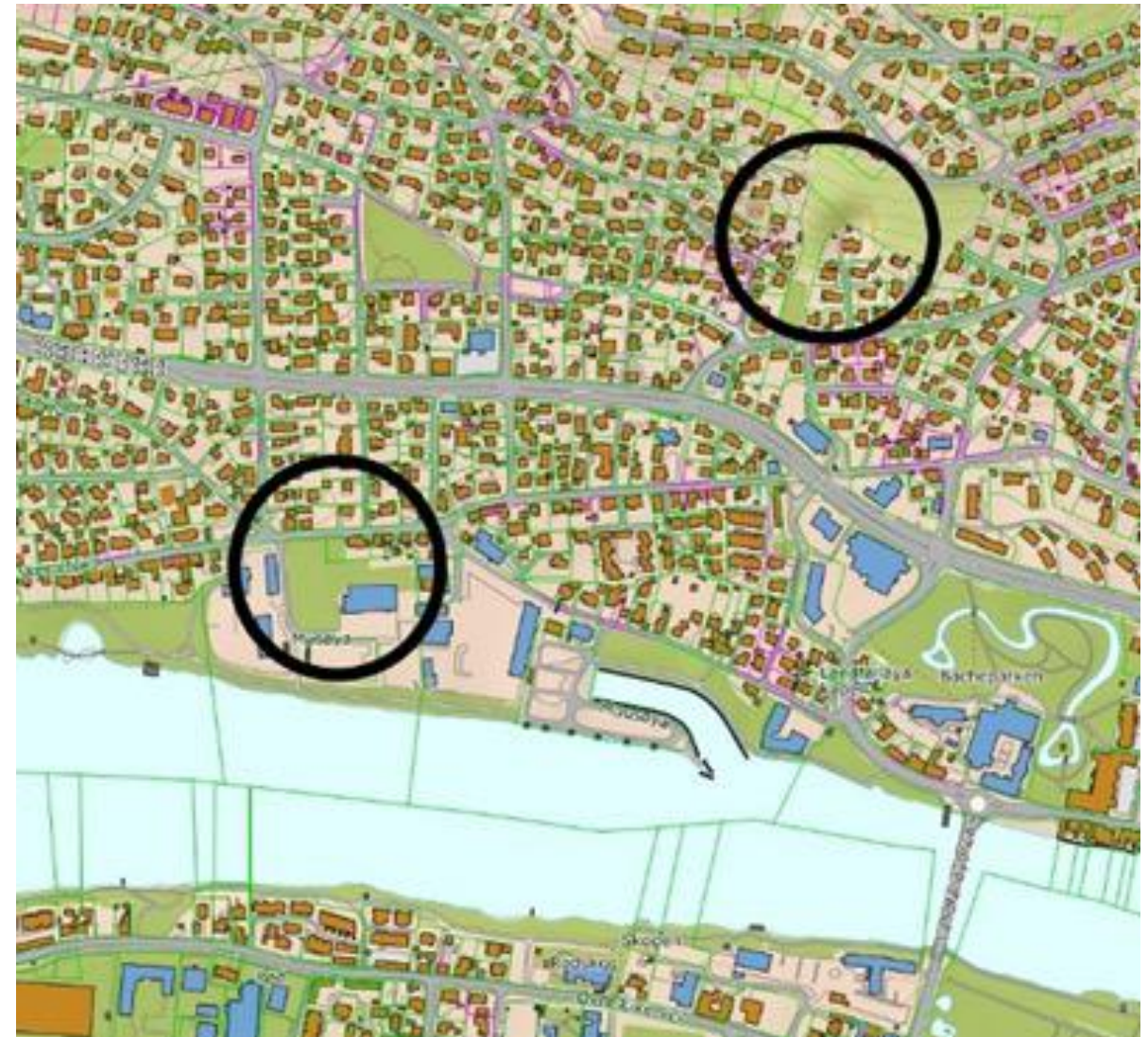
- Dagens avløpsområder opprettholdes.
- Nye renseanlegg bygges der det er renseanlegg i dag.
- Kommunene bygger og driver hver sine anlegg.



Konsept 2A/2B – Nytt felles renseanlegg for Mjøndalen og Muusøya, ellers likt konsept 1

Aktuelle lokasjoner er:

- I dagen rett vest for eksisterende renseanlegg på Muusøya.
- I fjell ved Paddebakken, ca. 650 m nord-øst for eksisterende anlegg med adkomst fra Hans Hansens vei.





Konsept 3A/3B – Regionalt renseanlegg i Nordbykollen (Drammen)

Aktuelle lokasjoner for et anlegg i Nordbykollen:

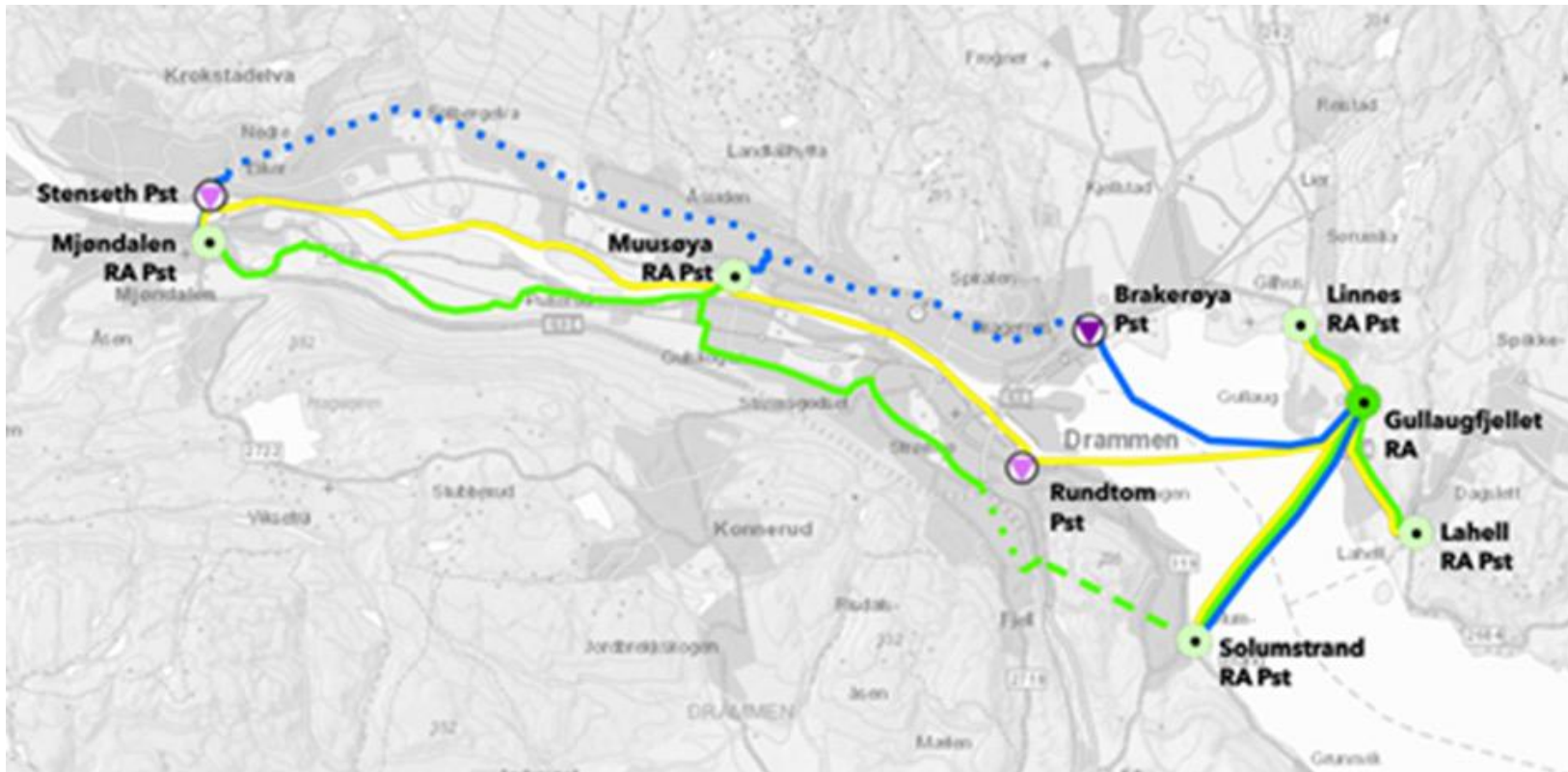
- 3A Adkomst fra Kobbervikdalen
- 3B På Solumstrand-siden med adkomst fra Svelvikveien

Anlegg i fjell

Biogass? og adm bygg som daganlegg



Konsept 4 – Regionalt renseanlegg på Gullaug (Lier)



Aktuell lokasjon i
Gullaugfjellet

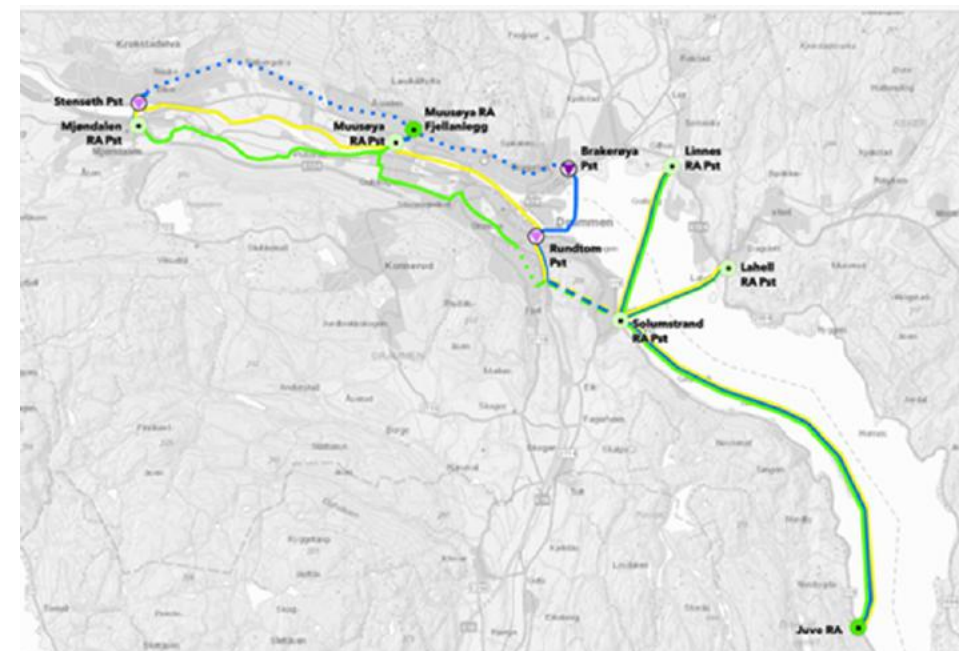
Renseanlegg tilsvarende
alternativ 3A

Anlegg i fjell
Biogass? og adm bygg
som daganlegg

Konsept 5 - Regionalt renseanlegg på Juve (Drammen)



Anlegget etableres i tilknytning til Juve Pukkverk som er avviklet og det bygges et renseanlegg tilsvarende alternativ 3A/ 3B og 4





Konsept 6 VEAS – Overføring av avløpet fra Drammensregionen til VEAS

- Det gjøres resipientvurderinger, konsekvenser for Oslofjorden som resipient. Avløpet fra Drammensregionen utgjør ca 25 % av avløpet som VEAS behandler i dag.
- Etablering av en overføringstunnel fra Drammensfjorden til VEAS. Fordrøying.
- Vurderes: Eierskap
- Vurderes: Nødvendig kapasitetsutvidelse VEAS

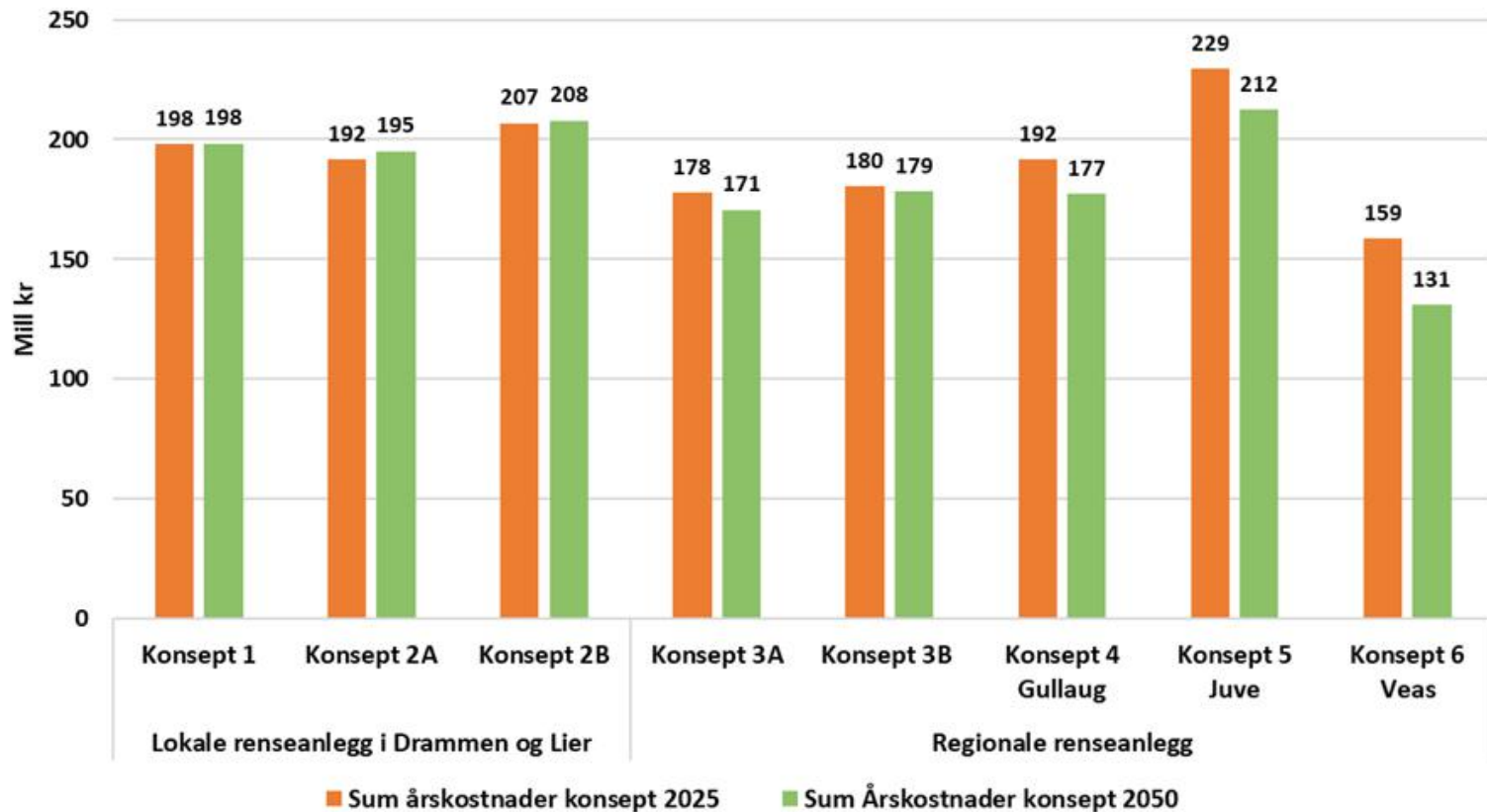


Årskostnader

(kapital-, drifts- og vedlikeholdskostnader)

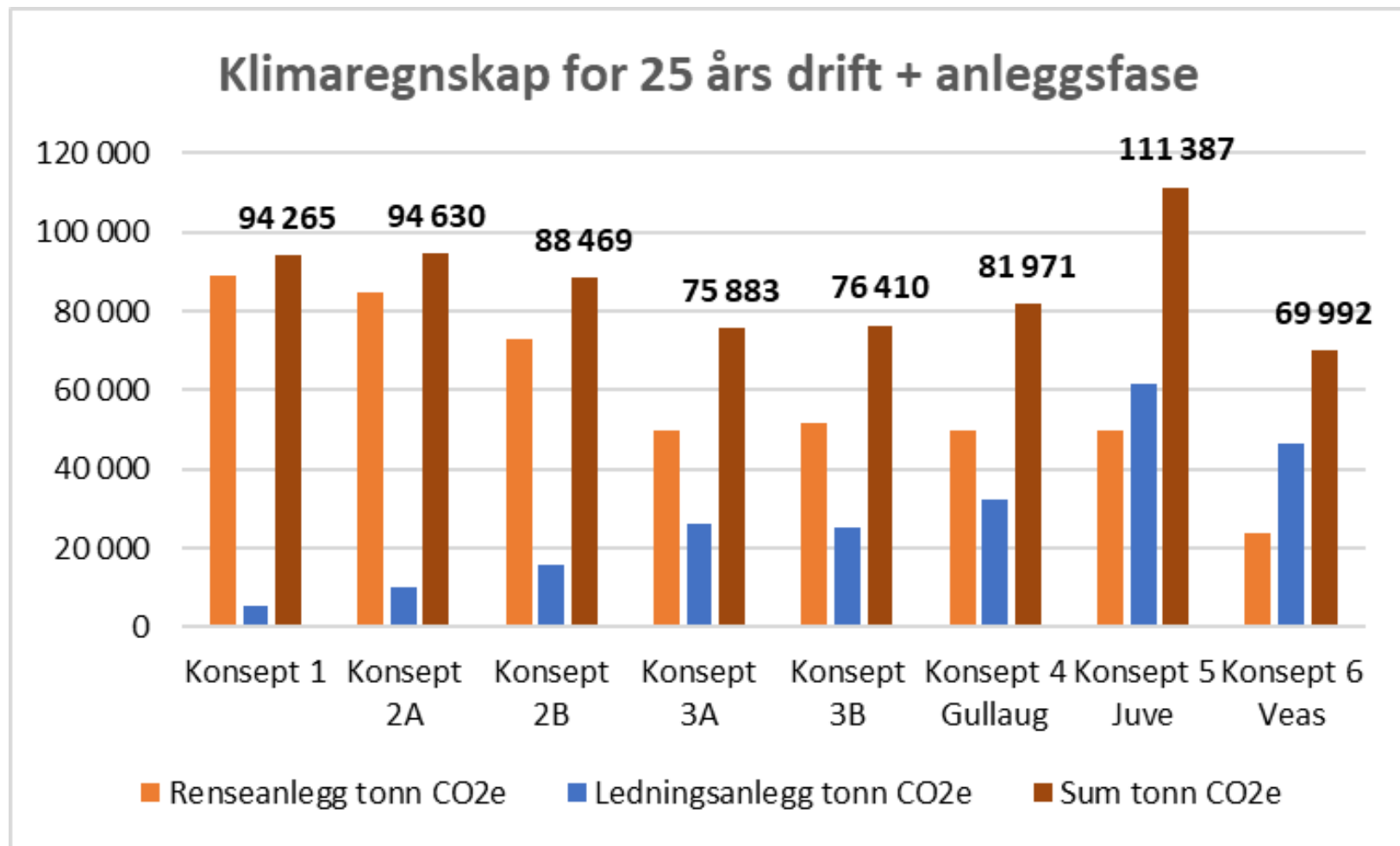


Årskostnader for år 2025 og 2050



Klimaregnskap

25 års drift + anleggsfasen





Ekstern kvalitetssikring KS1



KS1 rapporten Konklusjoner konseptvalg

KVUen har med de mest interessante konseptene i alternativanalysen.

Regionale renseanlegg gir mer fleksibilitet til å utvide produksjonen (nye rensekraft), enn lokale renseanlegg.

Det er enklere og mindre kostnadskrevenende å bygge ut ett regionalt renseanlegg enn 4 lokale anlegg med nye rensetrinn.

Etablering av et regionalt renseanlegg vil gi de laveste årskostnadene.

Konsept 5 Juve er en mindre egnet løsning.



Videre arbeid fram mot konseptvalg.

- Resipientanalyse – gjennomføres for Oslofjorden og Drammensfjorden hvor man ser på konsekvensene for resipienten med utslipp fra nye regionale renseanlegg
- Dialog og avklaring av konsept med VEAS
- Prinsipper for fordeling av kostnader mellom kommunene for både investering og drift av et regionalt renseanlegg
- Vurdering av eierstruktur og organisering for et regionalt renseanlegg
- Videre arbeid med detaljering av transportsystem for valg av endelig trasealternativ for overføring av avløp til regionalt renseanlegg



Tentativ tidsplan for etablering av nytt avløpssystem

Konseptvalg – politisk behandling i alle kommuner: Årsskiftet 2022/23

Reguleringsplan(er): Vedtak i 2024

Prosjektetring/anbudskonkurranse: 2025/26

Gjennomføring: 2026-28

Tidligst mulige åpning av nytt regionalt renseanlegg: 2028

Tiltak på eksisterende renseanlegg i perioden frem mot ny løsning

- Se på muligheten for å midlertidig overføre kloakk fra Lier og Asker til Solumstrand (forutsatt valg av Nordbykollen)
 - Permanent overføringsledning kan etableres raskt
 - Solumstrand har reservekapasitet til å kunne ta imot avløpsvann fra Asker og Lier uten oppgraderingstiltak.
- Se på muligheten for å optimalisere Mjøndalen renseanlegg.
- Muusøya er nettopp optimalisert



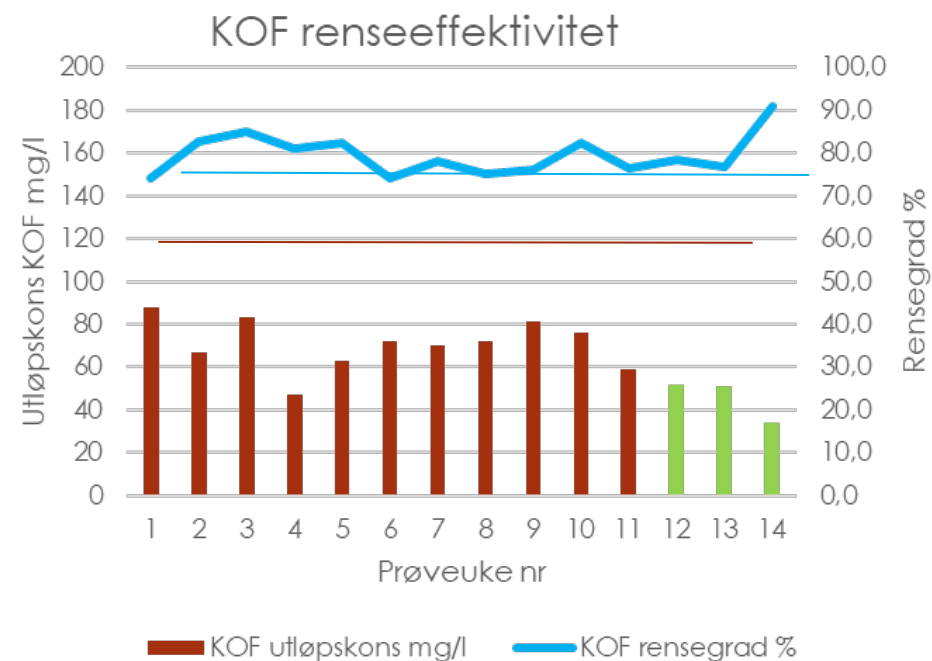
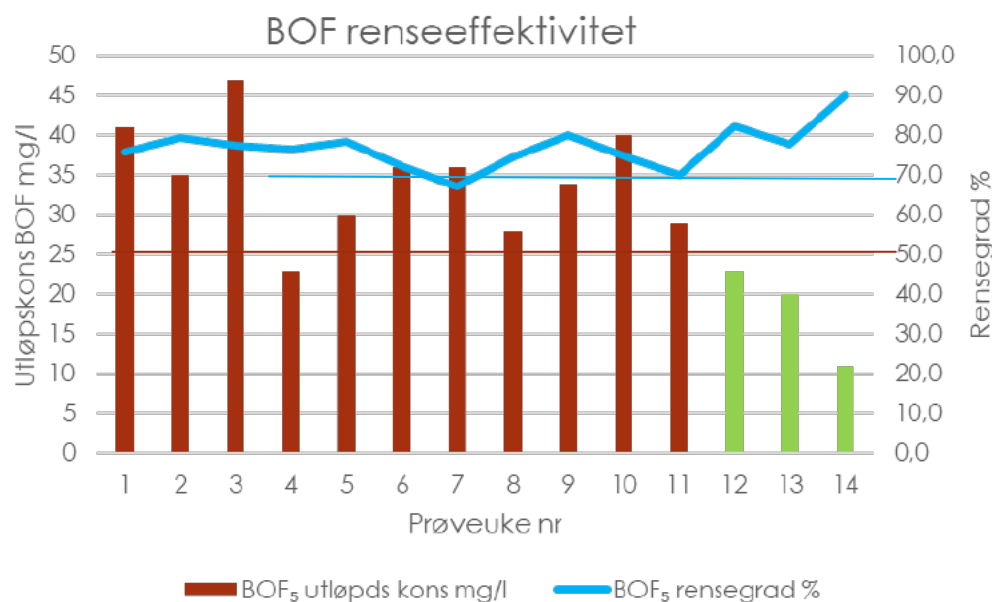
Muusøya: Oppnådde rensresultater i 2022



Det biologiske rensetrinnet har vært i drift i de tre siste prøveukene.

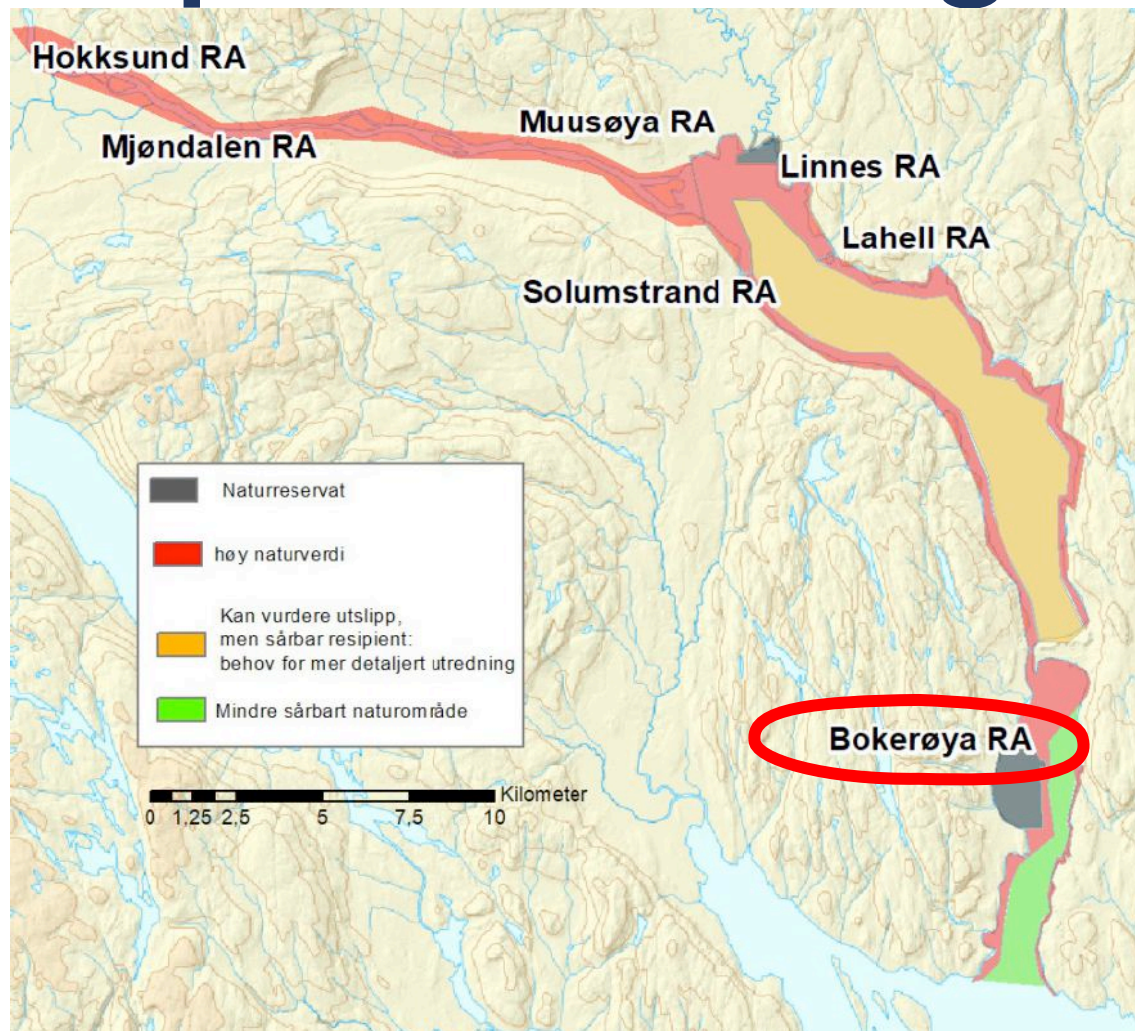
Alle sekundærrensekrav er oppfylt.

Det må påregnes noen utfordringer i en innkjøringsperiode hvor resultatene kan svinge noe, men marginene ser så langt ut til å kunne fange opp dette uten større avvik





Separat vurdering: Bokerøya



- Asker har en avtale med Drammen om å slippe på avløpsvann til Bokerøya renseanlegg på 2000 pe.
- Noe oppgradering funnet sted allerede 2020, ytterligere oppgraderingstiltak nødvendig de nærmeste år.
- Vurderes videreført med dagens lokalisering, fordi:
 - Lange avstander inn til eventuelt stort anlegg, og derfor høye overføringskostnader for relativt få tilknyttede abonnenter
 - Miljømessig ugunstig å sende avløpet oppstrøms i Drammensfjorden, til en mer sårbar resipient
- Det er igangsatt et mulighetsstudie i «rensedistrikt Asker og Drammen sør»



Fremdriftsplan

Fremdriftsplan regionalt renseanlegg		2022		2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029		2030	
		Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst	Vår	Høst
KVU avløsninger for Drammens regionen	Vedtak i alle kommuner des 2022																		
Reguleringsplaner for valgt konsept																			
Reguleringsplan renseanlegg Gullaug (Lier kommune)	Pågår																		
Reguleringsplan Nordbykollen (Drammen kommune)	Oppstart så snart konsept/lokalisering er valgt																		
Reguleringsplaner for internt transportssystem Drammen	Oppstart når forprosjekt har konkludert med trase																		
Reguleringsplaner for transportsystem til regionalt RA for Lier/Asker og Drammen	Oppstart så snart konsept/lokalisering er valgt																		
Forprosjekter/Detaljprosjektering /Gjennomføring																			
Regionalt renseanlegg	Oppstart når konsept er valgt.			Forprosjekt	KS2	Detaljprosjekt		KS3	Gjennomføring							Prøvedrift	Usikkerhetsp		
Transportsystem internt i Drammen	Jernbane trase tilgjengelig i 2026		Forprosjekt	KS2	Detaljprosjekt		KS3	Gjennomføring								Usikkerhetspås			
Transportsystem internt Lier og Asker			Forprosjekt		Detaljprosjekt			Gjennomføring								Usikkerhetspås			
Transportsystem fjordkrysninger til regioanlt RA	Delstrekk kan prioriteres og fremskyndes. Avhenig av valgt konsept.				Forprosjekt	KS2	Detaljprosjekt		KS3	Gjennomføring						Usikkerhetspås			



**DRAMMEN
KOMMUNE**
– et godt sted å leve